

Cartografierea activităților care se încadrează în strategiile INSPIRE privind reducerea violentei împotriva copiilor

REPUBLICA MOLDOVA

INTRODUCERE

6 ELEMENTE CHEIE PENTRU O ACȚIUNE COLECTIVĂ EFICIENTĂ ÎN STOPAREA VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA COPIILOR

#INSPIRE

Acest Raport de analiză a anchetei este bazat pe contribuțiile și observațiile a 39 organizații și instituții care lucrează în domeniul protecției copilului în R. Moldova. Având în vedere că sondajul a fost distribuit prin intermediul coaliției naționale în domeniul protecției copilului, majoritatea respondenților sunt membri ai rețelei APSCF (32 respondenți).

Nu există un grup de lucru INSPIRE la nivel național, însă aceasta nu denotă neapărat că organizațiile nu desfășoară activități care sunt tangențiale cu aspectele cheie ale strategiilor INSPIRE. În unele cazuri organizațiile desfășoară acțiuni care armonizează perfect cu abordarea INSPIRE. De fapt, un anumit număr de organizații care activează în Republica Moldova și care au participat la sondaj, desfășoară activități care relaționează direct cu una sau mai multe strategii INSPIRE.

S1: implementarea / aplicarea legilor

S2: norme și valori (de gen, sociale, comunitare)

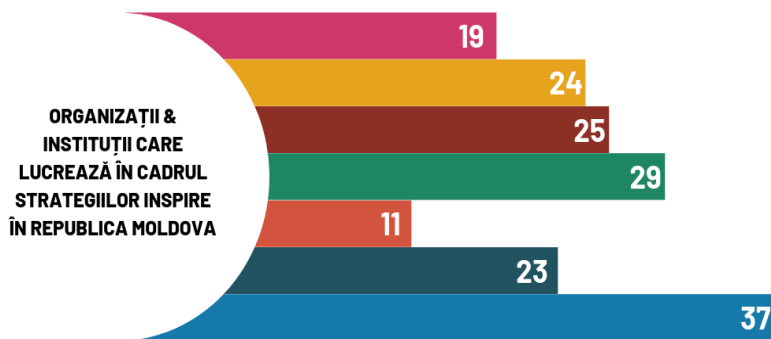
S3: medii sigure

S4: suport pentru părinți și îngrijitori

S5: consolidarea economică și a veniturilor

S6: servicii de răspuns și sprijin

S7: educație și abilități pentru viață

ASPECTE TRANSVERSALE

Această secțiune de mai jos indică aspectele transversale, care vizează toate strategiile INSPIRE. Exemple de activități ce sunt relevante pentru alte strategii vor fi menționate separat, în următoarea secțiune.

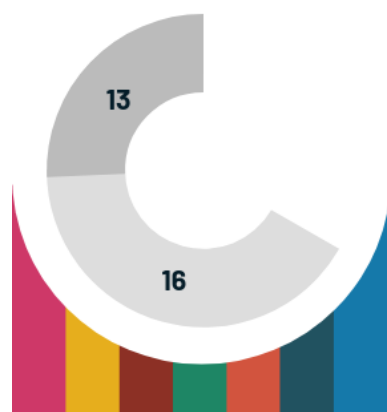
RELAȚIA DINTRE SECTORUL ONG ȘI AUTORITĂȚILE STATULUI

Majoritatea ONG-urilor au implementat proiecte/activități aferente INSPIRE cu ajutorul finanțărilor externe (de exemplu Uniunea Europeană ș.a.) și nici una nu a primit finanțare publică.

În calitate de formă de sprijin din partea statului pentru oricare din activitățile aferente INSPIRE au fost menționate:

- Conlucrarea cu organele de poliție, probațiune, centrul de sănătate (instruiri, seminare, vizite de studiu);
- Memorandumuri de Înțelegere încheiate cu Autorități Publice Centrale (Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale) și Autorități Publice Locale (APL), Acorduri de colaborare între ONG și Consiliile raionale din țară.
- Organele publice locale la nivel de raion prin Serviciul de Asistență Socială au preluat susținerea Asistenței Parentale Profesionale (APP), după încheierea proiectului.

PREVENIREA ABUZULUI ȘI EXPLOATĂRII SEXUALE A COPIILOR

13 respondenți desfășoară activități care contribuie direct la prevenirea abuzului sexual asupra copilului și exploatarea acestuia, în timp ce 16 respondenți nu desfășoară activități aferente INSPIRE.

Centrul Internațional „La Strada” desfășoară: campanii de sensibilizare în contextul Zilei Siguranței Online (de exemplu campania de sensibilizare privind riscurile expedierii materialelor video și foto cu conținut sexual auto-produse de către copii: sexting (în 2018) și sextortion (în 2019)); informarea și sensibilizarea copiilor, părinților și educatorilor despre riscurile abuzului sexual și exploatării online prin intermediul www.siguronline.md; abilitarea cadrelor didactice și instituțiilor de învățământ cu resurse didactice și instrumente utile pentru a putea desfășura activități de sensibilizare și informare a elevilor despre siguranța online și riscurile abuzului sexual și exploatării sexuale în mediul online în cadrul Programului Intersecție - Zona Sigură Online.

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), în scopul prevenirii abuzului și exploatării sexuale a copiilor desfășoară campanii de sensibilizare, de exemplu Campania de prevenire a abuzului sexual „Aici nu se pune mana” (2015) –

adresată părinților, educatorilor și îngrijitorilor de copii cu vârsta cuprinsă între 0-7 ani; Campania „Adolescență în siguranță” (2017) dedicată tinerilor cu vârsta 12+ care are drept scop creșterea gradului de conștientizare a fenomenului abuzului și exploatarei sexuale. De asemenea, CNPAC a creat și promovează în rândul tinerilor situl www.12plus.md, care conține resurse pentru adolescenți și părinți/ îngrijitori referitoare la provocările adolescenței și relațiile sexuale riscante (sexualizare, sexting, sponsoring și trafic de copii). Sunt livrate mai multe programe structurale de dezvoltare a rezilienței copiilor și adolescenților față de abuzul și exploatarea sexuală („Copii în siguranță”, „În drum spre casă” și „12PLUS”), organizate cluburi de discuție pentru adolescenți.

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC) – organizează formări pentru cadrele didactice în aplicarea programelor interactive "Provocările lui Dragoș" (pentru elevi de 7-11 ani) și "Fir de nisip" (pentru elevi între 12 și 18 ani). Programele au ca scop prevenirea oricărei forme de violență asupra copilului, inclusiv a abuzului și exploatarei sexuale. Formările din cadrul programelor sunt evaluate doar de echipa CIDDC împreună cu formatorii contractați. Formările pentru profesioniștii din educație, părinți și copii întotdeauna includ componenta prevenirii abuzului și exploatarei sexuale a copiilor. În 2018, CIDDC a consultat opinia unui grup de copii asupra modului în care Republica Moldova își îndeplinește obligațiile asumate prin ratificarea Convenției de la Lanzarote, cu accent pe mediul online. Un raport a fost elaborat și expediat Comitetului părților Convenției de la Lanzarote. De asemenea, organizația a oferit consultanță în cadrul monitorizării activității structurilor locale ale Consiliului Național pentru protecția Drepturilor Copilului (nivelul II), elaborarea și promovarea Planului de acțiuni privind siguranța online a copiilor, participarea la lucrările comitetului de supraveghere a proiectului Consiliului Europei „Protecting children from sexual exploitation and sexual abuse in the Republic of Moldova”.

BUNE PRACTICI ȘI ISTORII DE SUCCES

Programul „Intersecție” care vizează Zona Sigură Online implementat de Centrul Internațional „La Strada” prevede crearea comunității cadrelor didactice pentru siguranța copiilor în mediul online, formată din reprezentanți a mai mult de 60 instituții de învățământ de pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Cu suportul profesorilor și învățătorilor din comunitate, în anul 2019, pe tot parcursul lunii februarie au fost realizate activități pentru mai mult de 2000 copii și adolescenți din întreaga țară. Zeci de copii au fost implicați în realizarea unor proiecte și activități tematice despre siguranța online.

Misiunea Socială „Diaconia” furnizează servicii pentru copii și tineri în situații de risc, precum centrul maternal „În brațele mamei”, proiectul „Casa Maria” și Locuința socială asistată - Apartamentul social „Spre independență”.

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii prestează începând cu 2003 un serviciu specializat de asistență a copiilor victime ale violenței - *Centrul de asistență psihosocială a copilului și familiei "AMICUL"*. Anual, circa 400 copii, victime ale diverselor forme de abuz, inclusiv abuz sexual și familiile acestora, beneficiază de servicii psihologice, juridice, sociale și de suport în cadrul procedurilor

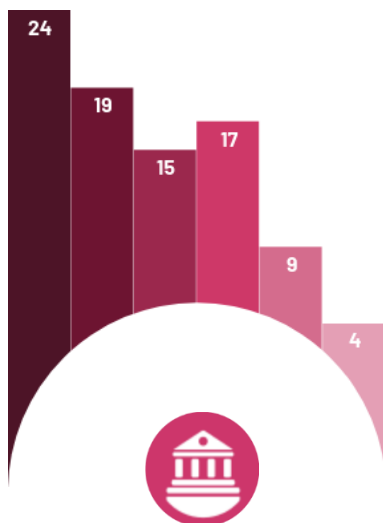
penale. Experiența dată este valorificată la nivel național în procesul de creare în 2019 a primului serviciu specializat regional adresat copiilor victime a infracțiunilor (modelul Barnabus).

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii livrează Programul structural de dezvoltare a rezilienței adolescenților (12-18 ani) față de abuz și exploatarea sexual-comercială cu titlul "12 PLUS". În cadrul programului, adolescenții sunt împuterniciți să recunoască tipurile de relații sexuale riscante din perspectiva mecanismelor de constrânge-re/manipulare utilizate de agresori, a proceselor de luare a deciziilor, a motivației lor și a consecințelor acestor relații asupra sănătății fizice și psiho-emoționale. Programul este disponibil în toate raioanele țării, fiind instruiți de CNPAC psihologii din cadrul Serviciului de Asistență Psihopedagogică și Centrele de Sănătate Pentru Tineri, inclusiv în Instituțiile de învățământ profesional-tehnic.

Programul educațional pentru părinți „Mellow Parenting”, implementat de AO „Parteneriate pentru fiecare copil” reprezintă o intervenție timpurie (cu o durată de 14 săptămâni, 1 zi pe săptămână) pentru îmbunătățirea siguranței, bunăstării și dezvoltării copiilor vulnerabili până la 5 ani, în special celor cu risc sporit de abandon și separare din cauza lipsei de îngrijire parentală adecvată, a atașamentului și relațiilor părinte-copil slab dezvoltate. Grupurile Mellow Parenting vizează cele mai vulnerabile familii, inclusiv cele în care există dificultăți în relația părinte-copil, cele care se confruntă cu probleme de sănătate mintală, sau în care se face abuz de substanțe, familii în care e pusă în pericol bunăstarea copilului, familii în care părinții se confruntă cu dificultăți de învățare sau care au un nivel redus de alfabetizare.

STRATEGIILE INSPIRE

STRATEGIA 1: IMPLEMENTAREA / APLICAREA LEGILOR

24 respondenți realizează activități aferente implementării și consolidării legilor care interzic pedepsele însoțite de violență aplicate de către părinți copiilor, 19 legilor care incriminează abuzul sexual asupra copiilor și exploatarea acestora, 15 legilor care interzic pedepsele însoțite de violență aplicate de către învățători copiilor, 17 legilor care interzic pedepsele însoțite de violență aplicate de către îngrijitori asupra copiilor, 9 legilor ce previn consumul abuziv de alcool și 4 legilor care limitează accesul tinerilor la arme de foc și alte tipuri de arme

→ CNPAC și CIDDC au oferit suport autorităților centrale și locale la elaborarea și implementarea HG nr. 270 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (VNET), precum și la elaborarea și implementarea procedurilor de intervenție a lucrătorilor medicali, cadre didactice și polițiști în cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului. La fel, cu suportul CNPAC sunt colectate și compilate datele statistice intersectoriale privind cazurile de VNET;

→ În contextul inițiativelor Procuraturii Generale de modificare a cadrului legal ce vizează infracțiunile de trafic de ființe umane și trafic de copii, Centrul Internațional „La Strada” a contribuit cu propuneri și recomandări în vederea operării unor modificări a cadrului legal ce vizează mai multe infracțiuni conexe traficului de copii (inclusiv și art. 175/1 CP, art. 208/1 CP, art. 208/2 CP), dar și recomandări ce vizează audierea minorilor în condiții speciale (art. 110/1 CPP);

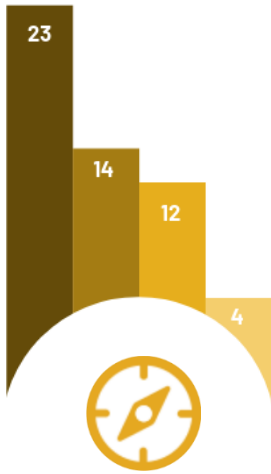
→ În vederea dezvoltării Serviciului de asistență integrată a copiilor victime/ martori ai infracțiunilor, de tip Barnahus, CNPAC în parteneriat cu MSMPS, a elaborat proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului – cadru și a Standardelor minime de calitate pentru acest tip de Serviciu. La fel, a fost elaborat mecanismul de finanțare a Serviciului de tip Barnahus, efectuată costificarea acestuia și incluse surse de finanțare în proiectul Cadrului bugetar pe termen mediu;

→ Pentru asigurarea sistemului de justiție veritabil prietenos copilului victimă/ martor al infracțiunii, CNPAC în parteneriat cu Ministerul Justiției a elaborat proiectul legii intervievatorului și a Standardelor de calitate pentru amenajarea spațiilor de audiere a copilului;

→ Centrul Internațional „La Strada” a elaborat raportul privind „Status quo-ul implementării Convenției de la Lanzarote de către Republica Moldova”. Constatările raportului au servit drept bază pentru propunerile formulate în procesul de elaborare a Planul Național de Acțiuni în domeniul drepturilor Omului 2017-2021 și suport pentru discuțiile din cadrul Dialogului Național privind violența față de copii, organizat de UNICEF Moldova și OMS în iunie 2018;

→ CCF Moldova organizează seminare cu autoritățile tutelare locale și părinții copiilor ce se afla în situații de risc cu privire la consecințele violenței și responsabilitatea care intervine în cazul în care nu sunt respectate aceste prevederi.

STRATEGIA 2: NORME ȘI VALORI (DE GEN, SOCIALE, COMUNITARE)

23 respondenți implementează programe de mobilizare a comunității, 14 au experiență în combaterea normelor sociale restrictive și dăunătoare, 12 declară că promovează combaterea normelor de gen restrictive și dăunătoare, iar 4 susțin intervenția observatorilor activi / martorilor

[*Intervenția observatorilor activi este un model de prevenire a violenței sexuale bazat pe probe/ dovezi care, conform normelor comunității, are un rol semnificativ în săvârșirea violenței.]

→ Începând cu anul 2016, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova este implementată disciplina opțională „Relațiile armonioase în familie”. Curriculumul, suportul informațional, toate resursele pentru elevi și profesori, dar și activitățile de formare a cadrelor didactice și monitorizare au fost desfășurate de către Centrul Internațional „La Strada”. Acest curs are ca scop informarea și ghidarea tinerilor în formarea deprinderilor de viață non violente pentru o familie armonioasă și durabilă;

→ Platforma pentru egalitate de gen desfășoară activități de informare și conștientizare privind rolurile stereotipurilor de gen în viața fetelor și băieților, și cum acestea afectează deciziile pe care le iau fetele și băieții în baza stereotipurilor de gen. Aceste activități se realizează în diverse modalități: talk show, lecții publice, evenimente de dialog cu elevi/e și tineri/re; Expunerea părerilor privind aspectele sensibile la gen, normele sociale restrictive, în vederea influențării și formării opiniei publice;

→ CNPAC și CIDDC, în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC) au introdus în curriculum la disciplina „Dezvoltare personală” pentru clasele primare mai multe competențe / conținuturi care vizează recunoașterea semnelor abuzului, inclusiv abuzul sexual, identificarea și aplicarea regulatorilor de siguranță în situații potențial periculoase la/sau lângă școală, în parc, magazin, în stradă, acasă sau lângă casă;

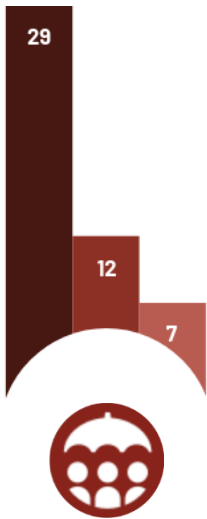
→ Urmare a colaborării dintre CNPAC și MSMPS, Standardele pentru educația timpurie și Curriculumul pentru educație timpurie au fost aprobate cu includerea indicatorilor care vizează protecția copiilor de abuz sexual;

→ CCF Moldova acționează în vederea combaterii normelor sociale restrictive, precum: excluderea criteriului de vârstă la instituirea tutelei; participarea la dezbaterile pentru îmbunătățirea prevederilor Legii 140 privind protecție specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.

→ AO „Sănătate pentru tineri” implementează proiectul „Generație Sănătoasă – extinderea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor în Republica Moldova”. Centrele de sănătate

prietenoase tinerilor oferă adolescenților și adulților tineri acces și răspuns la probleme principale de sănătate ale adolescentului: ITS/HIV/SIDA; sarcină nedorită; probleme de sănătate mintală ca urmare a abuzului de substanțe (alcool, droguri, dependență); Tulburări psiho-emoționale și de identitate; probleme de sănătate apărute ca urmare a violenței etc.

STRATEGIA 3: MEDII SIGURE

29 respondenți desfășoară activități axate pe prevenirea violenței, 12 pe îmbunătățirea mediilor (planificarea interioară), 7 pe reducerea violenței prin abordarea „focarelor” (Locuință Social Asistată)

→ CCF Moldova organizează ședințe și mese rotunde privind prevenirea violenței, neglijenței și abuzului față de copii în cadrul serviciilor de zi pentru copii. CCF Moldova contribuie la prevenirea violenței în familie, școli, grădinițe și comunitate prin activități de mediere, consiliere psihologică și legală, participarea la ședințele în cadrul Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate și Comisiile multidisciplinare. În cazul depistării unui focar de violență, se colaborează cu autoritățile, referind cazul organelor de drept;

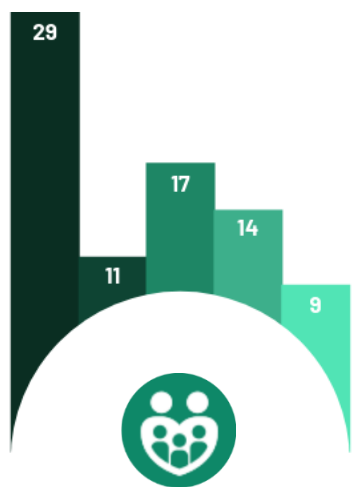
→ AO "Demos" și AO "Concordia. Proiecte sociale" prestează serviciul social „Locuința socială asistată” adresat tinerilor care părăsesc sistemul de protecție și tinerilor din medii social-vulnerabile. Serviciul oferă beneficiarilor spații sigure pentru găzduire temporară, în perioada de tranzit spre viața independentă în comunitate;

→ CNPAC oferă suport serviciilor de îngrijire alternativă în dezvoltarea politicii de protecție a copilului. La fel, CNPAC oferă instruirea profesioniștilor din domeniul protecției copiilor în vederea identificării, referirii, asistenței și monitorizării cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului;

→ Caritas Moldova organizează instruirea periodice cu personalul/cadrele pentru a observa și a preveni orice formă de abuz asupra copiilor beneficiari ai proiectelor implementate de organizație;

→ CIDDC oferă suport instituțiilor de învățământ în aplicarea Standardelor de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copiilor; consolidează capacitățile profesioniștilor din sectorul educației de a proteja copiii față de orice formă de violență; susține instituțiile de învățământ în elaborarea politicilor de protecție a copilului și elaborează materiale de suport a profesioniștilor în prevenirea violenței în instituțiile de învățământ.

STRATEGIA 4: SUPTOR PENTRU PĂRINȚI ȘI ÎNGRIJITORI

29 respondenți au indicat că realizează formări privind educația parentală și programe de sprijin pentru părinți, 11 realizează formări privind educația parentală și programe de sprijin pentru alte categorii de îngrijitori, 17 respondenții au menționat că suportul destinat părinților și îngrijitorilor este furnizat prin vizite la domiciliu, la alți 14 este furnizat în grupuri de suport în comunități/localități și la 9 prin intermediul programelor comprehensive

Majoritatea organizațiilor practică diverse forme de instruire (seminare pentru angajați, voluntari, stagiaari, vizitatori, ateliere de lucru cu părinții, cursuri pentru viitorii părinți adoptivi) și pun accent pe implementarea codului de conduită - angajamentul privind respectarea politicii de protecție a copilului;

→ Centrul „La Strada” desfășoară activități de informare și sensibilizare a părinților cu privire la riscurile în mediul online, prin care încurajează o abordare pozitivă în educația copiilor despre siguranța online;

→ CNPAC furnizează programe de suport adresate părinților/îngrijitorilor copiilor de vârstă preșcolară („Fără palme”) și de adolescenți („Părinți atenți”). Acestea au drept scop dezvoltarea potențialului și a abilităților practice ale părinților/îngrijitorilor în educarea copiilor, disciplinarea nonabuzivă, gestionarea discuțiilor pe subiecte sensibile;

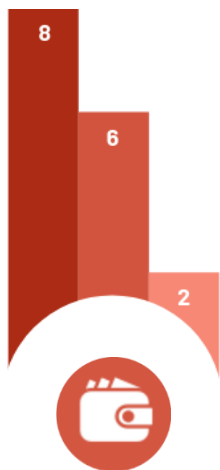
→ CIDDC elaborează materiale și desfășoară activități de dezvoltare a abilităților parentale, promovând utilizarea metodelor non-violente de educație și disciplinare. CIDDC elaborează materiale de sprijin pentru profesioniștii din domeniul educației ce lucrează cu copii ai căror părinți au migrat în scopul muncii, pentru părinții plecați, dar și pentru părinții/îngrijitorii rămași;

→ AO „Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin” implementează programe de educație parentală a părinților copiilor cu dizabilități;

→ Monitorizarea cu regularitate de către CCF Moldova a copiilor dezinstiționalizații și preveniți de instiționalizare prin vizite regulate la domiciliu, vizite și suport metodologic școlilor și grădinițelor. Familiilor li se oferă sprijin pentru accesarea serviciilor și beneficiilor sociale, educaționale și medicale; consiliere legală, medicală și psihologică; formarea rețelei de suport a familiei în comunitate. Familiilor li se oferă consiliere pentru dezvoltarea abilităților parentale prin elaborarea planului de asistență individualizat, prin susținere și monitorizare;

→ CCF Moldova oferă asistență tehnică Autorităților Publice Locale în dezvoltarea serviciilor alternative de tip familie și instruirea asistenților parentali profesioniști și părinților-educatori.

STRATEGIA 5: CONSOLIDAREA ECONOMICĂ ȘI A VENITURILOR

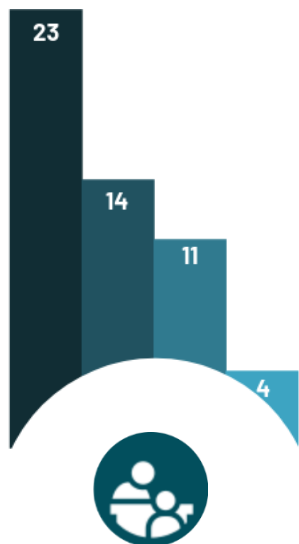
8 respondenți susțin că realizează activități prin micro finanțare combinată cu instruire în domeniul normelor de gen, 6 prin transferuri în numerar, iar 2 prin economii și împrumuturi combinate cu instruire în domeniul echității de gen

→ AO „Demos” oferă consultanță și instruire pentru tineri și familii dezavantajate în lansarea și gestionarea unor mici afaceri. Peste 15 genuri de activități antreprenoriale sunt dezvoltate, prin susținerea financiară a asociației (finanțarea cursurilor profesionale, achiziția și transmiterea bunurilor materiale pentru lansare afacerii, ajutor material pentru deschiderea patentei și achiziția poliței de asigurare medicală obligatorie;

→ IM Swedish Development Partner susține unele activități economice mici ale familiilor care au copii cu dizabilități, sau tineri cu dizabilități (precum sere, creștere de animale, etc.);

→ AO „Generația mea” și AO „Asociația Psihologilor Tighina” oferă instruire de abilitare economică urmate de o micro finanțare. Totodată, instruirile includ tema normelor de gen și prevenirea traficului ființelor umane.

STRATEGIA 6: SERVICII DE "RĂSPUNS" ȘI SUPORT

23 respondenți susțin că realizează intervenții care implică servicii de asistență socială, 14 consiliere și abordări terapeutice, 11 screening și intervenție, iar 4 desfășoară programe de corecție pentru delincvenții juvenili în sistemul de justiție penală

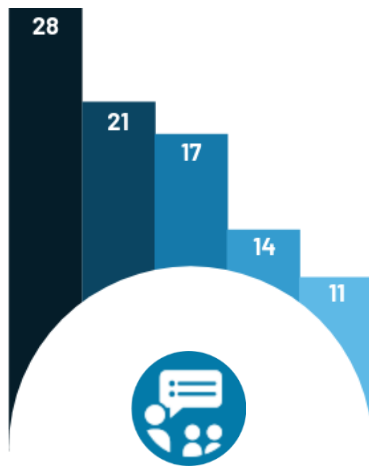
→ Serviciul Sigur Online oferit de Centrul „La Strada” este prima platformă informativă interactivă despre siguranța copiilor în mediul online, care pe lângă faptul că pune la dispoziția copiilor, părinților și educatorilor resurse informaționale și video-uri tematice de informare și sensibilizare, are inserată opțiunea chat pentru consiliere online în regim real, dar și are incorporat un mecanism prietenos de raportare a cazurilor de abuz în mediul online;

→ Centrul „La Strada” asigură și serviciile de protecție și asistență a copilului victimă sau martor a abuzului și exploatării sexuale pe toată durata procesului penal. Echipa de asistență a copilului, formată dintr-un avocat și mai mulți psihologi, asigură servicii de însoțire a copilului în cadrul procesului penal, asistență psihologică, inclusiv elaborarea rapoartelor de evaluare psihologică la solicitarea organelor de drept, audiere a copilului în condiții speciale. Organizația are diferiți specialiști care oferă consiliere juridică, socială, psihologică și spirituală;

→ Centrul National de Prevenire a Abuzului față de copii oferă asistență specializată copiilor victime a violentei în cadrul Centrului de asistență psihosocială a copilului și familiei AMICUL. Echipa serviciului (psihologi, asistenți sociali, consilier juridic, interviuatori) oferă asistență psihologică pentru copii și părinți/ îngrijitori, suport în procedurile penale, inclusiv în audierea copiilor victime a violentei în familie și infracțiunilor cu caracter sexual, de asemenea, elaborarea rapoartelor de evaluare psihologică pentru organele de drept și asistență în asigurarea mediului sigur pentru copiii aflați în pericol iminent;

→ În contextul programelor de corecție pentru delincvenții juvenili, Fundația Regina Pacis desfășoară, în Penitenciarul nr. 10 Goian, instruirii vocaționale pentru copiii deținuți. Aceste instruirii vocaționale, dar și amenajarea spațiilor de lucru (clasa) se desfășoară începând cu anul 2013. De asemenea, Fundația colaborează cu instituțiile statului responsabile de domeniul delincvenței juvenile, desfășoară instruirii și ore de profilaxie cu copiii cu suportul poliției municipale.

STRATEGIA 7: EDUCAȚIE ȘI ABILITĂȚI DE VIAȚĂ

28 respondenți susțin că realizează instruirii pentru formarea abilităților sociale și de viață, 21 contribuie la creșterea gradului de încadrare a copiilor în instituțiile de învățământ preșcolar, primar și secundar, 17 susțin că contribuie la stabilirea unui mediu școlar sigur și permisiv, 14 contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor copiilor privind abuzul sexual și modul în care se pot proteja împotriva acestuia, iar 11 realizează programe de prevenire a violenței între parteneri în relațiile intime dintre adolescenți

→ CNPAC oferă programe structurale de dezvoltare a rezilienței față de situații potențial periculoase, în special față de abuz și exploatare sexuală. „Copii în siguranță” este adresat copiilor de vârstă preșcolară și îi învață despre corpul lor, regulile de siguranță și identificarea persoanelor de încredere. „În drum spre casă” este dedicat copiilor cu vârsta între 6 și 12 ani, fiind focusat pe dezvoltarea abilităților de identificare și prevenire a situațiilor potențial periculoase. Acesta este disponibil în școli și în biblioteci. „12Plus” contribuie la dezvoltarea mecanismelor de reziliență față de abuzul/ exploatarea sexuală în rândul adolescenților, putând fi accesat în SAP-urile și CSPT-urile din toată țara;

→ CIDDC oferă suport cadrelor didactice în implementarea curriculei la disciplinele “Dezvoltare Personală” și “Educație pentru Societate”, ambele focusate pe dezvoltarea abilităților sociale și civice ale copiilor. CIDDC împuternicește copiii să participe la procesele de luare a deciziilor în orice chestiune ce îi afectează și să monitorizeze respectarea drepturilor lor, inclusiv a dreptului la educație de calitate, care poate avea loc doar într-un mediu sigur, și a dreptului de a fi protejați de orice formă de violență;

→ Centrul „La Strada” a realizat programul educatorilor De la Egal la Egal - mii de copii au fost informați în instituții de învățământ despre siguranța în mediul online;

→ Platforma pentru Egalitate de Gen a elaborat ghidul „Glosar în domeniul egalității de gen” care a fost distribuit participanților celor 7 forumuri regionale „Prevenirea și eliminarea violenței în familie și în școală. Abordarea multidisciplinară a fenomenului” (Cantemir, Leova, Ialoveni, Anenii-Noi, Ciadîr-Lunga, Hîncești, Cimișlia);

→ CCF Moldova contribuie la încadrarea copiilor în învățământul preșcolar și școlar prin lucrul direct cu părinții, instituțiile educaționale și APL, consilierea și oferirea suportului informațional și legal, suport metodologic școlilor și grădinițelor în incluziunea copiilor cu dizabilități de învățare și de auz;

→ CCF Moldova organizează cu regularitate instruirii pentru părinți în formarea abilităților sociale și de viață întru sporirea protecției

copilului. În cadrul unor training-uri pentru adolescenți, sunt abordate și subiecte ce țin de prevenirea violenței între parteneri și protecția intimă într-o relație;

→ AO „Demos” realizează programe de training adresate tinerilor dezavantajați, cu scopul dezvoltării abilităților sociale și de viață, orientare profesională, socializare;

→ AO „Concordia. Proiecte sociale” desfășoară sesiuni de informare pentru copii cu referire la politica de protecția a copilului unde se prezintă formele de abuz și cum se pot proteja copiii de acestea;

→ AO „Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin” implementează programe de trai independent pentru tinerii cu dizabilități;

→ AO „Prietenii Copiilor” a creat ludoteci, biblioteci de jocuri, în cadrul instituțiilor de învățământ pentru a asigura spații sigure de petrecere a timpului liber. Tot aici se realizau activități de informare pentru copii și tineri în diverse domenii.

LINK-URI ȘI REFERINȚE

Pentru a vedea lista tuturor ONG-urilor care sunt membri al Alianței ONG-urilor active în domeniul protecției sociale a copilului și familiei (APSCF), accesați <http://aliantacf.md/membri/>

Tabelul de mai jos include o listă completă a celor 39 de organizații și instituții care au răspuns la sondaj și au făcut referire la activități tangențiale strategiilor INSPIRE precum și linkurile la paginile lor web și linkuri către inițiativele care au fost considerate relevante.

A.O. Filiala din Moldova a Asociației „Amici Dei Bambini” ➔ www.facebook.com/aibimoldova	Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului ➔ www.dmpdc.md
A.O. „Părinți de gemeni” ➔ www.facebook.com/pg/aoparintidegemeni	Platforma pentru Egalitate de Gen ➔ www.egalitadedegen.md ① stire , proiect
A.O. „Viitorul Copiilor Noștri” VICON ➔ www.tineriilideri.org	Fundația de Binefacere “Caritas Moldova” ➔ www.caritas.md ① programul DARE , proiect , activitate , training
Reprezentanța din Republica Moldova a Fundației „Terre des hommes” ➔ www.tdh-moldova.md	A.O. „Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin” ➔ www.fcps.md ① eveniment , publicație , activitate , atelier , proiect
A.O. „STOICII” pentru copii și tineret cu dereglări funcționale	A.O. „Tinerii Pentru Cristos Moldova” ➔ www.yfcmoldova.com
A.O. „Concordia. Proiecte Sociale” ➔ www.concordia.md ① www.concordia.md/despre/ce%20-facem/	A.O. „Speranța”
A.O. Centrul „Speranța” ➔ www.speranta.md	Cancelaria de Stat ➔ www.cancelaria.gov.md
A.O. Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada” ➔ www.lastrada.md ① plan strategic	A.O. „Alături de copiii noștri”
A.O. „Demos” ➔ www.asociatiademos.wordpress.com/ ① stire , video , proiect	A.O. „Asociația psihologilor Tighina” ➔ www.aptighina.causeni.org ① http://aptighina.causeni.org/?p=104

Instituția Religioasă Misiunea Sociala „Diaconia” a Mitropoliei Basarabiei ➔ www.diaconia.md ① rapoarte activitate	A.O. „Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova” ➔ www.drepturilecopilului.md ① publicație
A.O. „Nicolida-Nord”	A.O. Asociația Pedagogilor și Părinților „Vatra”
A.O. „Frunza Codrului”	A.O. „Sănătate pentru Tineri” ➔ www.sspt.md
A.O. „Picături de suflet” ➔ www.facebook.com/picaturidesufletrezina/	A.O. „CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie” ➔ www.ccfmoldova.org ① proiect , noutăți , eveniment
A.O. Reprezentanța IM Swedish Development Partner ➔ www.facebook.com/IM.Moldova/	A.O. „Parteneriate pentru fiecare Copil” ➔ www.p4ec.md
A.O. pentru tineret „Noi pentru viitor”	A.O. „Forța Susținerii” ➔ www.facebook.com/fortasustinerii
A.O. „Prietenii Copiilor”	A.O. „Deschidere”
Filiala Fundației „Stichting Dorcas Aid International” din Moldova ➔ www.dorcas.org	A.O. „PRIMA” ➔ www.prima-taraclia.md
A.O. „Keystone Human Services International Moldova Association” ➔ www.keystonehumanservices.org	A.O. Centrul juridic de protecție a copiilor „Epitrop”
A.O. „Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii” ➔ www.cnpac.org.md ① activități , campanii , știri , plan strategic , materiale , 12+	Fundația Regina Pacis ➔ www.reginapacis.org ① proiect
A.O. „Generația Mea” ➔ www.facebook.com/ong.generatia.mea/	

INFORMAȚII DESPRE ACEST RAPORT

Prezentul Raport de analiză a anchetei aplicate în Republica Moldova a fost elaborat de [Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și familiei \(APSCF\)](#), în cadrul colaborării cu [ChildPact, care implementează](#) două proiecte cu inițiative complementare ce presupun cartografierea activităților realizate, la momentul actual, în concordanță cu cadrul INSPIRE în Regiunea extinsă a Mării Negre, cu obiectivul de a înțelege mai bine eforturile curente și de a îmbunătăți sinergia dintre actualii implementatori ai strategiilor INSPIRE.

7 STRATEGII PENTRU REDUCEREA VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA COPILOR

Știm ce trebuie să facem, cum să acționăm și cum să ne evaluăm impactul.

#INSPIRE

implementarea și aplicarea legilor

norme și valori

medii sigure

suport parental și îngrijitor

venituri și consolidare economică

servicii de răspuns și asistență

educație și abilități de viață

Mulțumim tuturor care au participat la acest important exercițiu de cartografiere.

Material elaborat și editat de echipa secretariatului APSCF.